

5. VĒJA LAUZTA TĀ PRIEDĪTE¹

Melodija K Bb 22, 2546
Teksts K Bb 22, 2546 un 2284

Mēreni

Vē ja lauz ta tā priedī te, Tie ska.li-ņi gai-ši deg.

Cau-ri vil-niem ātrāk, ātrāk, Lai ne-grimstam di-be-nā!
Ja es grimšū di-be-nā-i, Saukšu te-vi pa-lī-gā.

1. Vēja lauzta tā priedīte,
Tie skaliņi gaiši deg.

Piedziedājums.

Cauri vilņiem ātrāk, ātrāk,
Lai negrimstam dibenā!²
[Ja es grimšu dibenāi,
Saukšu tevi palīgā.]

2. Laužu smieta tā meitiņa,
Tā būs mana līgaviņa.

Piedziedājums.

3. Maza, maza tā muižiņa,
Visapkārt ievas zied.

Piedziedājums.

4. Visapkārt ievas zied,
Vidū kūpla ābelīte.

Piedziedājums.

5. Vidū kūpla ābelīte
Peciem zelta āboliem.

Piedziedājums.

¹ Vēl sastopami nosaukumi: «Cauri vilņiem», «Maza, maza tā muižiņa», «Skaista, skaista tā muižiņa», «Maza, maza ābelīte».

² Ja piedziedājumā dzied tikai divas rindas, tad tās atkārto (V, Z).

<p>6. Es, apkārt staigādama,
Visus piecus nolasiņu.
<i>Piedziedājums.</i></p>	<p>9. Par to trešo es nopirku
Sevīm zemes gabaliņu.
<i>Piedziedājums.</i></p>
<p>7. Divus devu brālītim,
Trīs es pate paturēju.
<i>Piedziedājums.</i></p>	<p>10. Ja nav labis arājiņš,
Lai stāv zeme atmatā!
<i>Piedziedājums.</i></p>
<p>8. Par to vienu zirgu pirku,
Par to otro arājiņu.
<i>Piedziedājums.</i></p>	<p>11. Ja nav labis ņēmējiņš,
Lai stāv [manis vainadziņš]!
<i>Piedziedājums.</i></p>

Neierobežotam dalībnieku skaitam

I SĀKUMA STĀVOKLIS

Rotaļnieki izveido dārziņu. Viens vai vairāki dalībnieki nostājas dārziņa vidū (71. att.).

I NORISE DIVOS GĀJIENOS

(Z 1960, 249; K/Z 1960, 606; V — 2; L — 2; K — 3)

Pirmais gājiens

1. *pants*. Rotaļas dalībnieki dārziņā iet dejas ceļa virzienā, bet vidējie rotaļnieki (pa vienam vai pa pāriem) — dejas ceļam pretējā virziena.

Otrais gājiens

Piedziedājums (tempu pakāpeniski kāpina). Rotaļnieki, kas atrodas vidū, uzlūdz partnerus no dārziņa un griežas ar tiem labajos un kreisajos elkoņos.

Piedziedājuma beigās uzlūdzēji atvadās no uzlūgtajiem un nostājas dārziņā, bet uzlūgtie rotaļnieki paliek vidū.

o Dziedot nākošos pantus, rotaļnieki atkārtο pirmo un otro gājienu.

Varianti

Pirmais gājiens

Rotaļnieki aplī kolonā pa vienam iet dejas ceļa virzienā, bet vidējie dalībnieki — dejas ceļam pretējā virzienā (V 17, 7800; 554, 305; L 1950, 4523).

Vidū iet vispirms vai nu puīši, vai meitas (L 1945, 8124).

Vidējie rotaļnieki, aptvērušies aizmugures vidukļa aptvērienā, iet kolonā pa trim dejas ceļam pretējā virzienā (K 1895, 5694).

Rotaļnieki sēž pie telpas sienām aplī apkārt vidējiem dalībniekiem (L 1950, 4523; 1940, 3590).

Vidējie rotaļnieki pāru kolonā iet dejas ceļa virzienā. Meita ietveras puīša elkonī. Ja pāri stāv meita ar meitu vai puisis ar puisi, tad partneri aptveras vidukļa vaļējā aptvērienā. Malejie rotaļnieki sēž aplī (L 1940, 3074).

Otrais gājiens

Pāri vidū griežas arī citos satvērienos vai aptvērienos (V 17, 7800; 554, 305; L 1945, 8124).

Pāri vidū dejo apaļo palēcieni, divsoļu polku vai polku (K 1005, 347; 74, 1152).

Pāri vidū griežas vai nu vijas sasveicināšanās satvērienā, vai arī slēgtajā satvērienā (V 1756, 4414).

Vidū griežas tie paši partneri, kas gāja vienā pāri pirmajā gājienā (L 1940, 3074).

II SĀKUMA STĀVOKLIS

Rotaļnieki izveido dārziņu vai apli. Viens vai vairāki puīšu (164. att.) vai meitu pāri nostājas dārziņa (apļa) vidū.

II NORISE DIVOS GĀJIENOS

(K 1935, 1174)

Pirmais gājiens

1. *pants*. Rotaļnieki dārziņā (aplī) iet dejas ceļa virzienā, bet vidējie pāri — dejas ceļam pretējā virzienā.

Otrais gājiens

Piedziedājums. Rotaļnieki, kas atrodas vidū, uzlūdz partnerus no dārziņa (apļa) un pa četri izveido mazās sudmaliņas (165. vai 166. att.). Rotaļnieki mazajās sudmaliņās, satvērušies labajās rokās, griežas dejas ceļam pretējā virzienā, bet pēc tam kreisajās rokās — dejas ceļa virzienā.

166. att.

Piedziedājuma beigās uzlūdzēji atvadās no uzlūgtajiem un nostājas dārziņā (apli), bet uzlūgtās (uzlūgtie) pa pāriem nostājas dārziņa (apļa) vidū.

o Dziedot nākošos pantus, rotaļnieki atkārtο pirmο un otro gājienu.

Neierobežotam pāru skaitam

III SĀKUMA STĀVOKLIS

Rotaļnieki pa pāriem stāv dārziņā (70. att.) vai aplī.

III NORISE DIVOS GĀJIENOS

(K 1955, 334)

Pirmais gājiens

1. pants. Rotaļnieki dārziņā (apli) iet dejas ceļa virzienā.

Otrais gājiens

Piedziedājums. Partneri piedziedājuma pirmajā pusē griežas labajos, bet otrajā pusē — kreisajos elkoņos.

o Dziedot nākošos pantus, rotaļnieki atkārtο pirmο un otro gājienu.

Varianti

Pirmais gājiens

Pāri nostājas kolonā pa divi un izveido apli. Meita ietveras puīša elkonī. Ja pāri stāv meita ar meitu vai puisis ar puisi, tad partneri aptveras vidukļa vaļējā aptvērienā. Pāri pastaigājas dejas ceļa virzienā (L 1940, 3074).

IV SĀKUMA STĀVOKLIS

Rotaļnieki izveido divus koncentriskus dārziņus (167. att.) vai apļus.

IV NORISE DIVOS GĀJIENOS

(K 1198, 6184; L ASk 314. lpp.)

Pirmais gājiens

1. *pants*. Rotaļnieki ārējā dārziņā (apļi) virzās pa labi (dejas ceļa virzienā), bet iekšējā dārziņā (apļi) — pa kreisi (167. vai 81. att.).

Otrais gājiens

Piedziedājums. Iekšējā dārziņa (apļa) dalībnieki uzlūdz partnerus no ārējā dārziņa un, «dūšīgi izlricinot, izdancina» vai arī, satvērušies elkoņū satvērienā, griež tos sev apkārt.

o Dziedot nākošos pantus, rotaļnieki atkārtο pirmo un otro gājienu.

V SĀKUMA STĀVOKLIS

Pāra puisis un meita stāv viens pret otru. Puiši atrodas apļa iekšpusē ar muguru pret centru. Partneri satveras slēgtajā satvērienā (84. att.).

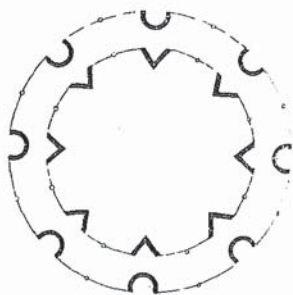
V NORISE DIVOS GĀJIENOS

(K 1935, 1174)

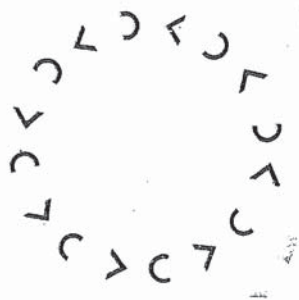
Pirmais gājiens

1. *pants*. Partneri stāv un šūpo sadotās rokas dejas ceļa virzienā un dejas ceļam pretējā virzienā.

Atkārtοjot 1. pantu, partneri gājiena soļiem apmainās vietām.

167. att.

168. att.

Otrais gājiens

Piedziedājums. Partneri griežas zem paceltām sadotām rokām uz vienu pusi, t. i., vienā virzienā (pirmo reizi griežas dejas ceļa virzienā), un pēc tam uz otru pusi, t. i., otrā virzienā (dejas ceļam pretējā virzienā).

o Dziedot nākošos pantus, rotaļnieki atkārtο pirmo un otro gājienu.

VI SĀKUMA STĀVOKLIS

Rotaļnieki kolonā pa vienam nostājas aplī. Partneri stāv ar seju viens pret otru (168. att.).

VI NORISE VIENĀ GĀJIENĀ

(Z 1960, 374)

Dzied tikai piedziedājumu vairākas reizes

Piedziedājums (atkārto pēc vajadzības). Rotaļnieki ļoti straujā tempā izpilda dubulto elkoņu viju, t. i., puīši griež sev apkārt visas apla meitas un atgriežas atpakaļ vietās, kur tie bija rotaļas sākumā. Viju sāk labajos elkoņos. Puīši iet dejas ceļa virzienā.